

Romernes
spanske
guldmine

4-6

REJSER.

LØRDAG 26. JUNI 2021 • UGE 25

Hos stammefolk i Omo-dalen

Til ceremoni i Etiopien

12-16

Foto: Jakob Øster

Bestil trygt. Rejs sikkert.

1 uge fra 1.995,-

Find din sommerferie
på spies.dk

SPIES
FIND YOUR WAVE

Redaktionen.

ANSVARSHAVENDE CHEFREDAKTØR:
Peter Orry

**MAGASINREDAKTØR,
REDAKTIONSCHEF**
Hanne D. Frette

REDAKTØR
Søren Thorup
thorup@jfmedier.dk, 6545 5203

JOURNALIST
Mette Pørtner Jensen
mepje@jfmedier.dk, 6545 5205

JOURHAVENDE
Jesper Stæhr Frantzen
jfz@jfmedier.dk, 6545 5122

Annoncesalg.

KEY ACCOUNT MANAGER
Nikolai Søholm Iversen
nisi@jfmedier.dk

KEY ACCOUNT MANAGER
Torben Andersen
torba@jfmedier.dk

Info.

KOMMERCIELT TILLÆG
Udkommer med alle Jysk Fynske Mediers 14 dagblade i 4 regionale udgaver.
MIDTJYLLAND: Århus Stiftstidende, Dagbladet Holstebro, Dagbladet Ringkøbing-Skjern, Dagbladet Struer, Folkebladet Lemvig, Randers Amtssavis og Viborg Stifts Folkeblad
SYDJYLLAND: JyskeVestkysten, Vejle Amts Folkeblad, Horsens Folkeblad og Fredericia Dagblad
FYN: Fyens Stiftstidende og Fyns Amts Avis
SJÆLLAND: Helsingør Dagblad

UDGIVES AF: Jysk Fynske Medier P/S

TRYK: Jysk Fynske Mediers Avistryk

SKRIV TIL OS PÅ:
REJSER, JYSK FYNESKE MEDIER
POSTBOKS 236, 5100 ODENSE C
REJSER@JFMEDIER.DK

CORONA OG REJSER
Som følge af coronakrisen kan nogle af oplysningerne i vore rejserapporter være uaktuelle. Det gælder for eksempel rejse-restriktioner, flyforbindelser og åbningstider. Vi er dog sikre på, at artiklerne stadig kan tjene som inspiration til rejser lidt ud i fremtiden.

FIND OS PÅ FACEBOOK.COM/MAGASINETREJSER

INSTAGRAM:@MAGASINETREJSER

En sand globetrotter

Søren Thorup
thorup@jfmedier.dk

Du har sikkert allerede dvælet ved billedet på forsiden af denne udgave af Rejser. Og inde i sektionen er der til en reportage fra Etiopien mange flere at beundre. De er alle taget af Jakob Øster, som ikke blot er en fremragende fotograf, men også en dygtig fortæller - og så tilhører han en eksklusiv klub bestående af blot omkring 100 mennesker fra hele verden, som har besøgt samtlige lande og kontinenter inklusive Antarktis.

I 2019 blev han som 47-årig den yngste dansker, der har præsteret det, og det afføder helt naturligt to spørgsmål hos alle, der ikke kan få nok af at rejse: Hvordan havde han tid til det, og hvordan havde han råd?

Hans korte svar til begge er, at det er et spørgsmål om at prioritere. Jakob Øster arbejder i it-branchen og har altså ikke haft ubegrænset fritid til de mange rejser. Tilmed har han kone og to børn at tage hensyn til. Nogle ture har de været med på, andre har han foretaget alene.

I LØBET AF de seneste 30 år har Jakob Øster

sammenlagt været uden for Danmarks grænser i fem et halvt år, og rejserne har i alt kostet ham 1,2 millioner kroner. Det lyder som et svimlende beløb, men fordelt pr. år ender det med en udgift på 40.000 kroner, og den danske globetrotter konkluderer på den baggrund, at de fleste landsmænd godt kan skrabe det beløb sammen, hvis de virkelig prioriterer det at rejse.

Han har selv valgt at give afkald på luksusvarer, han og familien spiser sjældent på restaurant i Danmark, han kører i en gammel bil og bor relativt billigt. Jakob Øster vurderer, at alle, som ikke er for gamle, forholdsvis let kan nå at besøge 100 lande.

JAKOB ØSTER ER primært drevet af nysgerrighed og lysten til at betræde jomfruelig jord - altså det, at han ikke ved, hvad der sker omkring næste hjørne eller næste dag. Han har rejst i krigshærgede lande, hvor han ikke ville bryde sig om at have børn med, men helt overordnet er han forbløffet over, *hvor* ens mennesker er på tværs af religion, race og kultur. Deres mål med livet er det samme, uanset hvor i verden han spørger.

ÉT BESTEMT SPØRGSMÅL skal den berejste herre svare på igen og igen: Hvilket land vil han helst tilbage til? Så bliver han forståeligt nok

lang i spytet, for spørgerne ønsker i virkeligheden ofte at få svar på, hvor de selv skal rejse hen næste gang. Men det er i sagens natur helt forskelligt, hvad vi opfatter som et godt feriested. Nogle kan klare sig med en hvid strand og palmer i to uger, mens andre vil løbe skrigende bort efter et kvarter på stranden.

Jakob Øster vil dog godt afsløre, at Etiopien, som du kan læse om på side 12-16, er et af hans favoritlande i Afrika og for den sags skyld også i hele verden.

Snyd ikke dig selv for en interessant historie om tyreløb og besøg hos flere forskellige stammefolk.

Jakob Øster vurderer, at alle, som ikke er for gamle, forholdsvis let kan nå at besøge 100 lande.

Vejen dertil

Man kan flyve tur-retur fra København til Etiopiens hovedstad, Addis Abeba, for omtrent 4000 kroner. Derfra betalte vi 200 amerikanske dollar (cirka 1290 kroner) pr. dag for vores rundtur med firhjulstrækker, guide og chauffør. Beløbet inkluderer benzin, men ikke mad og overnatning.

Overnatning

Vi overnattede i telt hos stammefolkene eller på simple hoteller i de nærliggende byer. De landsbyer, der er vant til at få besøg af turister, opkræver typisk et gebyr. Besøg hos karo-folket kostede 200 kroner pr. gruppe, og overværelse af tyrespringsceremoni hos hamer-folket kostede 150 kroner pr. person.

Ved vores overnatninger hos banna- og mursi-folket betalte vi i alt 200 kroner pr. nat til klanlederen for at slå vores telt op hos dem - cirka det samme som prisen på det nærmeste hotel. Bidragene er ofte stammernes eneste mulighed for at tjene rede penge, som de kan bruge til medicin og andre fornødenheder, de ikke selv kan producere eller bytte sig til.

Intet andet sted på kloden lever der så mange traditionelle stammefolk som i Etiopiens Omo-dal. Tag med på familiebesøg hos naturfolk og kom med til en af klodens mest specielle ceremonier.

Jakob Øster
rejser@jfmedier.dk

I fuld fart nærmest flyver vi igennem det afrikanske savannelandskab. Uden for vores firhjulstrækkerers vinduer flimrer tørre buske, afsvedet græs og sivhytter uophørligt forbi, som vi hastigt traverserer den røde jordvej.

Vi befinder os i det sydlige Etiopien, og med speederen i bund er vi på vej for at forsøge at se en helt speciel manddomsprøve hos et helt specielt folkeslag. Ceremonien har langtfra været let at opstøve. Den finder ikke sted særligt ofte, og først for kort tid siden har vi fundet ud af, hvor den i dag afholdes. Der er stille i bilen, og koncentrationen lyser ud af vores flinke chauffør, da vi med bankende hjerter og håbet om at nå frem i tide nærmer os stammelandets by, som er dagens endelige mål.

Flest stammefolk

Med min kæreste og vores to børn på seks og otte år er jeg taget til det sted på kloden, hvor flest tilbageværende traditionelle stammefolk endnu lever, nemlig Lower Omo Valley: Etiopiens nedre Omo-dal.

For at komme hertil kørte vi først to lange dage fra Etiopiens hovedstad, Addis Abeba, for at nå frem til den sagnomspundne dal. Derefter camperede vi sammen med vores guide, Andualem, vores chauffør, Bruke, og vores to bevåbnede vagter i en uge hos de bloddrikkende mursier - det til tider aggressive stammefolk, der i gamle dage blev omtalt som "tallerkennegrene".

Til sidst fortsatte vi yderligere en halv dags kørsel for at komme frem til landsbyen Key Afar, hvor banna-folket bor. Her mente Andualem, at bannaerne i dag ville gennemføre deres *coming of age*-ceremoni, hvor en nøgen ung mand skal løbe hen over en række tyre for at bevise, at han er klar til at træde ind i de voksnes rækker.

Men desværre var der i Key Afar hverken skyggen af bredhornede okser eller nøgenløbere. I stedet viste det sig, at ceremonien finder sted hos hamer-folket omtrent en times kørsel derfra. Og derfor kører vi nu alt, hvad tandrem og tøjler kan holde, for ikke at komme for sent til den forjættede tyrespringsceremoni.

Hamer-folket, som vi er på vej imod, er et semi-nomadefolk, der lever af kvægavl og af at dyrke hirse, tobak, bomuld og sorghum. Sidstnævnte udgør mange stammefolks primære føde og er en ekstremt tørketålende afgrøde, som producerer små nødder, der kan males til mel.

Da vi i huj og hast ankommer til landsbyen, er ceremoniforberedelserne til alt held stadig i gang. I et udtørret flodleje er hamermændene i færd med at dekorere hinanden med kridt blandet op med vand. I deres forsøg på at imitere leoparden maler de ansigterne i orange og hvide mønstre. Mændene er nøgne på nær et klæde svøbt om livet, og de har perlekæder om hals og arme.

Kvinderne piskes

Larmen er infernalsk, da vi lidt senere ankommer til den lysning på savannen, hvor tyrespringsritualet snart skal finde sted. Kvinder indsvøbt i blødt koskind trutter i horn, chanter messende og danser i rundkredse. Deres såkaldte goscha-frisurer består af tynde mudderfletninger, som de har lavet ved at smøre okker, vand og harpiks i håret. Stort set alle de ældre kvinder har ringe om

På vej ind i de voksnes rækker. Foto: Jakob Øster

halsen for at signalere, at de har indgået ægteskab, og de yngre kvinder har om armene mindre jernringe, som de senere kan benytte som medgift.

For at udvise opofrelse for drengen, der i dag skal træde ind i de voksnes rækker, lader flere af stammens kvinder sig frivilligt piske. Blodet springer fra deres rygge, idet slagene fra de tynde, skarpe birkekviste regner ned over dem. Jo mere smerte de lader sig påføre, jo større hengivenhed mener de, at de udviser. "Mere," råber de derfor, selv om de-

res rygge efterhånden nu mest minder om en blodskåren bøj.

Ridserne i huden smører de efterfølgende med aske eller kul, hvilket resulterer i svulmende ar, der symboliserer den loyalitet, de har udvist og nu kan forvente også at modtage retur fra den unge mand og hans familie.

Tyrespring

Snart efter går de sidste forberedelser til dagens bizarre hovedritual i gang. Efter indta-

gelse af den lokale øl brygget på fermenteret sorghum-græs er især kvinderne godt oppe at køre. Som vuvuzelaer i en stillekupert smadrer deres insisterende trutten stilheden i det idylliske landskab. Imens spjætter hid-sige kastrerede tyre med bagbenene og nægter at gå på række. Og stammefolk løber messende, råbende og i enkelte tilfælde plakatfulde omkring, mens de forsøger at få de genstridige tyre til at indordne sig.

Vores børn synes, det hele er lidt overvældende, og deres mor tager dem derfor lidt

væk for at se stammens geder - heraf en, der i forbindelse med festlighederne er ved at blive slagtet.

Traditionen foreskriver, at dagens hovedperson forud for sit tyrespring skal gnubbes med sand for at fjerne hans synder og efterfølgende smøres ind i kolort for at give ham styrke. Vi ser dog ingen udtørrede ko-efterladenskaber på hans atletiske krop.

Tilsvarende skulle køernes rygge angiveligt smøres ind i komøg for at gøre det sværere at stå fast, men også den udfordring sy-

nes dagens konfirmand at slippe for.

Til lyden af klaprende metalskaller bundet om kvindernes ben, klirrende armringe og hylene fra de evigt truttende horn tager den komplet nøgne konfirmand tilløb, mens tilskuerne hopper og skriger hysterisk omkring ham. Otte tyre er efter hård kamp endelig blevet linet op, og manddomsprøven går nu ud på, at tyrespringeren skal kunne løbe fire gange frem og tilbage over ryggen på dem alle uden at falde. Klarer han ikke udfordringen, må han angiveligt vende

tilbage til sin landsby og vente et år, før han kan prøve igen.

Den største udfordring synes at være at mestre springkraft nok til at hoppe helt op på den forreste tyr. Dagens konfirmand er dog heldigvis både lang- og letbenet, og relativt ubesværet hopper han op og spæner fire gange hen over tyrerækken uden at falde.

LÆS MERE
SIDE 14

Vi camperer en uge hos mursi-folket, inden vi tager til tyrespring. Fotos: Jakob Øster

← FORTSAT FRA
SIDE 13

Forsamlingen går amok, tyrene spredes igen for alle vinde, og drengen udnævnes nu til ”maza” - udlært. Dermed har han kvalificeret sig til sammen med sin far at udvælge sin første brud, og de kvinder, som har udvist særlig loyalitet ved at piske sig selv hårdt, har de bedste kort på hånden.

Efter tyrespringsceremonien fortsætter vi vores hyggelige firhjulstrækkerrundtur blandt Omo-dalens naturfolk. Karo-folket bor langs Omo-flodens bred og er med kun 1500 medlemmer områdets mindst folkerige stamme. Karoerne lever primært af landbrug, efter at sygdomme overført af tsetsefluen har slået hovedparten af deres kvæg ihjel. De er kendt for at tro på trolddom og føle sig styret af deres forfædres ånder, og som mange af områdets øvrige stammer drikker de tyreblood. Rygtet vil vide, at karo-børn

født uden for ægteskab - eller uden de ældres velsignelse - smides i Omo-floden eller efterlades hjælpeløse på savannen. Derudover er folket kendt for sine evner udi bodypainting og for at supplere landbrugsindtægter ved at lade de turister, der kommer forbi, fotografere sig.

Familiecamping hos banna-folket
Dagen efter returnerer vi til bannaernes territorium og kører en time igennem bushen til en lille landsby, som ifølge vores guide al-

drig før har haft overnattende gæster. Vi har selv campingudstyr med og slår vores telt op ved siden af familiernes hytter af siv, grene og tørret mudder. Selv om bannaerne bor og lever traditionelt, har de i langt højere grad end Omo-dalens andre stammer tilpasset sig moderne

➔ LÆS MERE
SIDE 16

Kvinderne lader sig piske for at vise opofrelse.

Mændene males orange og hvide for at imitere leoparden.

Dagens konfirmand hjælper til med at stille tyrene på række. Foto: Jakob Øster

Kvinder med piskede rygge varmer op forud for hovedritualet. Foto: Jakob Øster

Karoerne har Kalasjnikov-rifler for at kunne forsvare sig mod kvægtyve. Foto: Jakob Øster

Artiklens forfatter viser billeder og tegnefilm i banna-landsbyen. Privatfoto

← FORTSAT FRA
SIDE 14

levevis. Mange af dem supplerer deres traditionelle påklædning med engelske fodboldtrøjer og forskellige solbriller og hårspænder i funky farver. Kombineret med deres naturlige rå fremtoning får det dem til at ligne noget fra et vestligt modemagasin. De er imødekommende og gæstfri og lærer os hurtigt at sige *bayjumi* og *anamo* - "tak" og "ven" på det lokale banna-hamer-sprog.

Senere på dagen viser et par stammefolk os, hvordan man med sten og slynge skræmmer fuglene væk fra deres sorghum-marker, og da mørket falder på, tager flinke Mikee os med ud og demonstrerer, hvordan folket ryger bierne ud af et bi-rør konstrueret højt oppe i et træ.

Bierne flygter panisk, og et par af dem bliver ved den lejlighed filtret ind i min kærestes lange hår. Den friske honning fra bista-det er ekstremt sød og klistret og får bivoksen fra kuben, som uvægerligt følger med, til at smage lidt ligesom Jenka-tyggegummi.

Tilfangetagen abe

Om aftenen er vi bænket omkring det hyggelige bål med de søde lokale familier. Vi får tilbudt sorghum-grød, men foretrækker vores medbragte spaghetti med tomat og tun, som vi tilbereder over bålet. "Bayjumi" og "anamo" siger vores børn ustandselig, når de da ikke lige leger med bannaernes tilfangede abe. Den er bundet til et træ med en

Karo-folket er kendt som mestre i bodypainting. Foto: Jakob Øster

lang snor og betragter os uafsladeligt med sine store, sørgmodige øjne.

Efter maden viser jeg de gæstfrie bannaer billeder på min bærbare computer. Nysgerigt følger de slideshowet fra vores besøg hos dalens andre stammer. Da det er slut, sætter jeg tegnefilmen "Rio" på. Børnenes øjne er store som møllehjul, og selv om filmen er med dansk tale, fastholder den længe deres opmærksomhed.

Efter den larmende tyrespringsceremoni og besøgene hos de til tider aggressive mursi- og karo-folk er et campingophold hos de afslappede bannaer det helt rigtige sted at slutte rundturen.

Det er som at være på bondegårdsferie i en verden af en anden tid. Som en beskeden gestus til det venligtsindede folk forærer vi bannaerne pakker med spaghetti, poser med tomatsovs og en masse flasker vand,

Hamer-kvinde med den traditionelle goscha-frisure. Foto: Jakob Øster

som de ellers skal gå langt efter. Efter vores hyggelige overnatning i et af klodens mest traditionelle områder er det tid til at sætte kursen tilbage mod civilisationen.